

Aktivitetsrapport 2005–2007

Innhold

FAMIs stab 2005-2007	2
Hovedfagsstudenter	2
Prosjekter under FAMI	4
1) Arbeid, livsstil og helse.....	4
2) Sosialhjelpsklienters livsløp.....	4
3) Social assistance dynamics in Norway	5
4) Working poor.....	5
5) Sosialhjelpens effektivitet i fattigdomsbekjempelsen.....	5
6) Holdninger til borgerlønn i norsk opinion	5
7) Subjektiv fattigdom i Europa (2004-2006)	6
8) Variasjon i kommunale veiledende satser for utmåling av økonomisk sosialhjelp.....	6
9) Når problemet er fattigdom. Om norsk fattigdomsdiskurs.....	6
Andre Fami-prosjekter	7
1) De frivilliges innsats overfor fattige.....	7
2) Evaluering av Namsmannsprosjektet.....	7
3) Arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner.....	8
4) Evaluering av boligsosiale tjenester	8
5) Medienes dekning av det frivillige arbeidet.....	8
6) Kommunale strategier for å forebygge og bekjempe fattigdom.....	9
7) Kunnskapsstatus for sosialhjelpsforskningen.....	9
Andre Fafo/NOVA-prosjekter, tilknyttet FAMI 2005-2007	10
1) Den gode oppvekst – studie av fattigdom og sosial eksklusjon i barnefamilier.....	10
2) Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia	10
3) Fattigdom og sosial eksklusjon – to sider av samme sak?.....	10
4) Integrering av innvandring; kvalifisering og et rommelig arbeidsmarked	11
5) Barns levekår – betydningen av familiens økonomi for barns hverdag (2003-2010).....	11
6) Levekårsforskning med barneperspektiv.....	12
7) Konsekvenser av knappe familieressurser for moderne barndom og ungdomstid	12
8) Midlertidig husvære	13
9) Mainstreaming Social Inclusion (MSI).....	13
10) Veiledning og kompetansehevning i forbindelse med innsatsen mot barnefattigdom. Et rådgivningsoppdrag	13
11) Kunnskapsoppsummering om barnefattigdom i Norge.....	13

12) Barnefattigdom - nåtidige og framtidige konsekvenser. Langtidseffekter av å vokse opp i familier som mottar sosialhjelp	13
13) Levekår i Groruddalen	14
14) Undersøkelse av tiltaket Varig Tilrettelagt Arbeid	14
15) Boligpolitikken plass i velferdssystemet	14
16) Prosjekt bostedsløse to år etter	14
17) Evaluering av Jobben	15
18) Fattigdom, boutgifter og bostøtteordningens treffsikkerhet	15
19) Hopning av levekårsproblemer - effekt på sosialhjelpsutgifter	15
20) Evaluering av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger	15
Publiseringer og formidling i perioden 1/1 2005- 30/9 2007	16
1) Artikler i vitenskapelige tidsskrifter med referee	16
2005	16
2006	16
2007	17
2) Publiserte artikler i andre vitenskapelige og faglige tidsskrifter	17
2005	17
2006	17
2007	18
3) Publiserte foredrag fra internasjonale møter/konferanser	18
4) Øvrige rapporter, foredrag og presentasjoner fra faglige møter	18
2005	18
2006	19
2007	20
5) Formidlingstiltak rettet mot relevante målgrupper	21
2005	21
2006	22
2007	23
6) Allmennrettede formidlingstiltak (populærvit. artikler, høringer, utstillinger)	24
2005	24
2006	24
2007	25
7) Oppslag i massemedia 2005-2007	25
8) Hovedfags/mastergradsoppgaver	25
Arrangement av konferanser og seminarer	26
Samarbeidspartnere	28

FAMIs stab 2005-2007

Axel West Pedersen, Tone Fløtten, Torild Hammer, Christer Hyggen og Thomas Lorentzen har vært kontinuerlig tilknyttet programmet. I tillegg har en rekke forskere fra begge institutter hatt en tidsavgrenset tilknytning til programmet, enten på grunnlag av prosjekter finansiert over programmet, eller på grunnlag av prosjekter innenfor programmets temaområder som er finansiert via andre oppdrag. Totalt har 30 forskere ved de to instituttene vært involvert i fattigdomsrelaterte studier de siste tre årene.

Hovedfagsstudenter

En hovedfagsstudent har arbeidet med prosjekter på FAMI/innenfor FAMIs temaområder i 2005-2007:

- Ingunn T. Stensholt, student ved Institutt for statsvitenskap har skrevet masteroppgave om barnefattigdom *Politikk rettet mot fattigdom og sosial eksklusjon blant barn: avvik fra den nordiske velferdsmodellen?* Oppgaven ble levert og godkjent høsten 2005

Prosjekter under FAMI

1) Arbeid, livsstil og helse

Arbeid, livsstil og helse» er en longitudinell undersøkelse som har fulgt et landsrepresentativt utvalg av ungdom gjennom 8 år, først i 1985 og deretter i 1985, 1987, 1989 og 1993. Vi ønsket å gjenta denne undersøkelsen i 2003, 18 år etter den første datainnsamlingen. Respondentene var mellom 17 og 20 år i 1985 og er mellom 35 og 39 år gamle i 2003. Statistisk sentralbyrå gjennomfører datainnsamlingen nå, høsten 2003, og dataene vil ferdigstilles i februar 2004. Det vil også kobles til registeropplysninger om inntekt og omfanget av ulike offentlige ytelser for hvert år i perioden 1985 til 2003.

En hovedproblemstilling vil være å studere integreringen av unge sosialklienter på arbeidsmarkedet. Prosjektet fokuserer spesielt på to spørsmål:

- Fører langtidsledighet i ung alder til en varig utstøting fra arbeidsmarkedet, hvor hjelpeapparatet bidrar til en passiv godtakelse av rollen som arbeidsløs?
- Hvilke veier går inn i arbeidslivet igjen, på hvilken måte og under hvilke betingelser?

Forsker: Torild Hammer

Avsluttes: 2006

2) Sosialhjelpsklienters livsløp

Dette doktorgradsprosjektet vil være basert på analyser av data fra prosjektet arbeid, livsstil og helse. Datamaterialet gir mulighet til å studere både seleksjon til og virkninger av mottak av sosialhjelp. Det gir anledning til å skille mellom sambruk og vekselbruk, og å analysere forbruket av sosialhjelp ut fra tilpasning på arbeidsmarkedet og endringer i familiesituasjonen. Materialet egner seg spesielt godt til studier av det videre livsløpet til de som har mottatt sosialhjelp tidlig i livet.

Hva kjennetegner de som blir sosialhjelpsmottakere en eller flere ganger i perioden, versus de som ikke er forbrukere? Har forbruk av sosialhjelp i ung alder konsekvenser for evne til å forsørge seg selv senere i livet? Her vil vi særlig studere unge sosialhjelpsklienters videre karriere på arbeidsmarkedet sammenlignet med andre unge i normalbefolkningen. Vi vil videre studere samspillet mellom sosialhjelp, trygd og inntektsgivende arbeid over tid. Fungerer sosialhjelp passiviserende, og hva kjennetegner gjengangerne i sosialhjelpsystemet? I hvilken grad kan forbruket av sosialhjelp forklares ved endringer i familiesituasjonen og dermed endringer i inntektsgrunnlaget over tid?

Stipendiat: Christer Hyggen

Avsluttes: 2008

3) Social assistance dynamics in Norway

Sosialhjelpsmottak har vært sterkt oppe i den offentlige debatten den senere tiden. Særlig har oppmerksomheten vært rettet mot problemer knyttet til langtidsmottak og hvordan aktiviseringstiltak kan benyttes som botemiddel. Ved hjelp av et omfattende statistisk materiale følger avhandlingen en hel årgang av mottakere i Norge over en periode på flere år. Analysene er utført med dynamiske modeller som ivaretar tidsdimensjonen ved sosialhjelpsmottak, og beskriver således både varighet og bevegelser ut av sosialhjelpsmottak. På denne måten kaster avhandlingen lys over hvorvidt langtidsmottak er et problem. Videre tar avhandlingen for seg jobbaktivitet blant sosialhjelpsmottakere og i hvilken grad mottakerne blir økonomisk selvhjulpne over tid. Her er også søkelyset rettet mot hvem det er som møter de største problemene på arbeidsmarkedet. Resultatene viser at sosialhjelpen for de fleste fungerer etter hensikten, altså som en midlertidig ytelse ved økonomiske problemer. En ikke ubetydelig andel av mottakerne havner likevel i gruppen med langvarig mottak eller gjentatte mottaksperioder. Denne gruppen av mottakere er i målgruppen for aktiviseringstiltak. Vi har i den senere tid sett en sterk offentlig fokusering på aktiviseringstiltak rettet mot denne gruppen, mens forskningsinnsatsen på området har vært liten. Man vet derfor lite om hvorvidt denne typen aktiviseringstiltak rettet mot sosialhjelpsmottakere fungerer etter hensikten. Avhandlingen evaluerer i to separate arbeider hvorvidt tiltaksdeltakelse blant sosialhjelpsmottakere har den ønskede effekten. Noe overraskende viser evalueringene at aktiviseringstiltak for sosialhjelpsmottakere bare har begrensede effekter, og at de tiltakene som virker best, ofte er de mest omfattende og kostnadskrevede.

Stipendiat: Thomas Lorentzen

Avsluttes: 2006

4) Working poor

I mange vestlige land er working poor et omfattende problem. Fami analyserer hvor stort problemet er i Norge, med vekt på bransjeforskjeller og bakgrunnen til de som kan karakteriseres som working poor.

Forsker: Roy Nielsen

Avsluttes: 2008

5) Sosialhjelpens effektivitet i fattigdomsbekjempelsen

I prosjektet studeres sosialhjelpens treffsikkerhet og effektivitet i forhold til å avhjelpe inntektsfattigdom definert ut fra indikatoren til Bondevikregjeringen (II) – inntekt lavere enn 50 prosent av medianinntekten. Datagrunnlaget er inntekts- og formuesundersøkelsen til Statistisk Sentralbyrå. I tillegg analyseres spesialinnhentede survey-data om befolkningens holdninger til sosialklienter og uttak av sosialhjelp.

Forskere: Axel West Pedersen (i samarbeid med Aksel Hatland)

Avsluttes: 2006

6) Holdninger til borgerlønn i norsk opinion

I dette prosjektet undersøkes holdninger i den norske opinionen til forslag om innføring av borgerlønn. Undersøkelsen er basert på et representativt utvalg der spørsmål om borgerlønn er

stilt i umiddelbar forlengelse av spørsmål om forståelsen av fattigdomsproblemer i det norske samfunnet. Spørsmålet om borgerlønn er fulgt opp med et survey eksperiment som tar sikte på å teste om holdningene til borgerlønnsideen er følsomme for aktualisering av en innvandringspolitisk dimensjon.

Forskere: Axel West Pedersen (i samarbeid med Ann-Helén Bay).

Avsluttes: 2005

7) Subjektiv fattigdom i Europa (2004-2006)

I dette prosjektet undersøkes sammenhengen mellom objektive inntektsforhold og subjektive vurderinger av husholdets økonomi i en rekke europeiske land. Det fokuseres spesielt på variasjoner i styrken av denne sammenhengen på tvers av etniske grupper (innvandrere versus ikke-innvandrere) og på tvers av kjønn. Dataene er hentet fra den første bølgen av European Social Survey (ESS).

Forskere: Torild Hammer og Axel West Pedersen.

Avsluttes: 2008

8) Variasjon i kommunale veiledende satser for utmåling av økonomisk sosialhjelp

Prosjektet tar sikte på å kartlegge variasjon i kommunale satser for utmåling av sosialhjelp, med utgangspunkt i data fra KOSTRA. I kartleggingen av variasjonen i nivået på satsene for ulike familietyper blir det justert for ulik praksis i kommunene med hensyn på om barnetrygd og/eller kontantstøtte skal innregnes i inntektsgrunnlaget.

Forskere: Hans Christian Sandlie

Avsluttes: 2005

9) Når problemet er fattigdom. Om norsk fattigdomsdiskurs

Prosjektet har til hensikt å studere fattigdomsbegrepets inntog i norsk sosialpolitisk debatt og å drøfte hvilke implikasjoner fattigdomsdiskursen har for den sosialpolitiske problemforståelse og praksis.

Forskere: Tone Fløtten og Axel West Pedersen

Avsluttes: 2008

10) Konsensuell studie av fattigdom

Prosjektet har til hensikt å studere den norske befolkningens syn på hva som er nødvendige levekårsgoder og et nødvendig inntektsnivå for å leve et liv uten fattigdom i dagens norske samfunn. En landsomfattende spørreundersøkelse er gjennomført, og studien vil danne grunnlag for en diskusjon av et konsensuelt fattigdomsmål i Norge.

Forskere: Tone Fløtten og Axel West Pedersen

Avsluttes: 2009

11) Utviklingen i fattigdom og sosial ulikhet

Oppsummering av utviklingen i fattigdom og sosial ulikhet siste 25 år, med særlig vekt på inntektsulikhet.

Forsker: Tone Fløtten

Avsluttes: 2007

12) Klienterfaringer med tiltaksapparatet

Prosjektet er todelt. Den første del er en videreføring av prosjektet "Arbeid, livsstil og helse" og basert på et longitudinelt datasett trukket fra ungdomskohort med sterk oversampling av ungdommer med problemer i arbeidsmarkedet. Dataene som omfatter fire bølger av survey data og tilkoblede registerdata vil bli analysert med henblikk på å studere klientkarrierer og deres betydning for psyko-sosial velvære og mestringsstrategier i skjæringsfeltet mellom det offentlige tiltaksapparatet og arbeidsmarkedet. I den andre delen av prosjektet vil problemstillingene fra de kvantitative analysene bli fulgt opp med kvalitative intervjuer med et mindre utvalg sosialhjelpsklienter. Hensikten med denne delen av prosjektet er å belyse klientenes virkelighetsoppfatninger, preferanser og holdninger i forhold til tiltaksapparatet og arbeidsmarkedet. Hvordan opplever klientene sitt møte med tiltaksapparatet? I hvilken grad opplever de at det er samsvar mellom egne aspirasjoner og forventninger og den hjelpen de mottar?

Forskere: Torild Hammer og Margaret Ford

Avsluttes: 2008

Andre Fami-prosjekter¹

1) De frivilliges innsats overfor fattige

De siste årene har fattigdom blitt et sentralt forskningstema i Norge. Så langt har de frivillige organisasjonenes rolle i kampen mot fattigdom i liten grad vært gjenstand for systematisk forskning. I dette prosjektet gjennomføres en studie der de frivillige organisasjonenes innsats overfor de fattige ble nærmere kartlagt. I delprosjekt 1 rettes oppmerksomheten mot organisasjonenes virksomhet knyttet til rådgivning og sosiale tilbud for de fattige, mens vi i delprosjekt 2 ser særlig på organisasjonenes innsats når det gjelder økonomisk nødhjelp: dvs. utdeling av kontanter og naturalytelser til de som vurderes som trengende. Prosjektet har tre runder med datainnsamling.

Forskere: Monica Lund, Heidi Gautun, Jon Anders Drøpping, Bjørn Nuland, Tone Fløtten (prosjektleder)

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

2) Evaluering av Namsmannsprosjektet

FAMI evaluerer "Samarbeidsprosjektet - færre utkastelser" på oppdrag av SHDir. Samarbeidsprosjektet har som målsetting å redusere antallet begjæringer om utkastelse fra bolig og faktiske utkastelser i de tre indre-øst bydelene i Oslo (Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene). Prosjektet er basert i et samarbeid mellom Namsmannen i Oslo og disse tre bydelene, som er valgt ut på grunn av det høye antallet begjærings saker og utkastelser. De ansatte i prosjektet har

¹ Disse prosjektene er forhandlet inn av FAMI, og finansieres ikke av FAMI's NFR-bevilgning.

blant annet som oppgave å styrke oppfølgingsarbeidet ved utkastelsesbegjæringer, samt utprøve samarbeidsmetoder og -rutiner mellom Namsmann, bydeler, utleiere og beboere. Prosjektperioden er på to år (2004 og 2005). I evalueringen skal FAMI studere i hvilken grad og på hvilken måte Samarbeidsprosjektet klarer å nå sine målsettinger om å redusere antall utkastelsesbegjæringer og antall utkastelser. Videre skal evalueringen undersøke hvilke egenskaper ved brukere, prosjektet og dets omgivelser som påvirker prosjektets mulighet for måloppnåelse. Evalueringen består av en prosess- og en effektevaluering.

Forskere: Axel West Pedersen (prosjektleder), Anders Brede Fyhn

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

3) Arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner

En rekke frivillige organisasjoner har fått tilskudd til å drive aktivisering og arbeidstrening for personer med liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. Vi har fått i oppdrag å evaluere et utvalg av disse tiltakene, blant annet med hensyn til måloppnåelse, brukererfaringer, samarbeid og oppfølging av brukerne.

Anna Skårberg og Tone Fløtten (prosjektleder)

Avsluttes :2008

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

4) Evaluering av boligsosiale tjenester

Den kommunale tilskuddsordningen som ble etablert i forbindelse med Tiltaksplan mot fattigdom skal bidra til styrking og utvikling av oppfølgingstjenester tilknyttet boliger for bostedsløse og rusmisbrukere. Vi skal evaluere denne ordningen og vurdere 1) om den har medført at situasjonen til bostedsløse i kommunene har blitt bedre, 2) om den har bidratt til utvikling av et faglig godt boligsosialt arbeid i kommunene, 3) om arbeidet for å forhindre bostedsløshet er avhengig av statlig initiativ og støtte, 4) om kommunene har håndtert tilskuddet i tråd med de kravene som ble stilt.

Forskere: Fra Fafo: Siri Ytrehus, Heidi Gautun, Inger Lise Skog Hansen, Anders Brede Fyhn, Anna Skårberg og Tone Fløtten (prosjektleder); fra NOVA: Åsmund Langseter, Hans Christian Sandli og Lars Gulbrandsen

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

5) Medienes dekning av det frivillige arbeidet

Medieoppmerksomheten rundt de frivillige organisasjonenes arbeid i forhold til fattige/ekskluderte er til tider svært stor. Prosjektet har til formål å redegjøre for grunnen for en diskusjon av medienes betydning for oppfatningen av fattigdomsproblemet. Prosjektet vil baseres på to ulike datakilder: Overvåking av mediedekningen og en undersøkelse blant utvalgte frivillige organisasjoner om deres mediestrategier.

Forskere: Bjørn Nuland, Anna Skårberg og Tone Fløtten (prosjektleder)

Avsluttes: 2007

Oppdragsgivere: Sosial- og helsedirektoratet

6) Kommunale strategier for å forebygge og bekjempe fattigdom

Prosjektet skal med utgangspunkt i en kvalitativ studie av mindre utvalg av kommuner belyse variasjonsbredden i norske kommuners strategier i arbeidet med å forebygge og bekjempe fattigdom. Prosjektet fokuserer på tre hovedproblemstillinger. Den første handler om kommunenes problemforståelse og deres innsats for å kartlegge omfang og karakteren til de lokale fattigdomsproblemene. Hvordan vurderer kommunene sine fattigdoms- og levekårsproblemer, og hvordan vurderer de sin egen rolle i innsatsen mot fattigdom? Den andre og mest omfattende av de tre hovedproblemstillingene omhandler hva kommunene faktisk gjør, herunder strategi- og planarbeid, samarbeid (både innad i kommunen, mellom kommunen og samarbeidspartnere, mellom kommune og brukere), forankring og bruk av virkemidler. Den tredje hovedproblemstillingen angår kommunenes samhandling med staten. Hvordan forstår kommunene de nasjonale retningslinjene i fattigdomspolitikken? Hvordan samarbeider de med statlig nivå og hvilke ønsker og behov har de i forhold til den statlige innsatsen?

Forskere: Tone Fløtten og Axel West Pedersen (prosjektledere), Inger Lise Skog Hansen, i tillegg involveres en rekke forskere ved Fafo og NOVA.

Avsluttes: 2008

Oppdragsgiver: AID.

7) Kunnskapsstatus for sosialhjelpsforskningen

Oppsummering av eksisterende kunnskap om sosialhjelp – omfang, varighet, sosialklienters levekår.

Forsker: Thomas Lorentzen

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

Andre Fafo/NOVA-prosjekter, tilknyttet FAMI 2005-2007

I tillegg til de prosjekter som igangsettes direkte under FAMI, har vi både ønsket å knytte til oss forskere som allerede jobber med prosjekter som omhandler FAMIs problemstillinger, samt å hente inn nye prosjekter. De fleste prosjektene i oversikten nedenfor har blitt utviklet etter at FAMI-bevilgningen ble gitt.

1) Den gode oppvekst – studie av fattigdom og sosial eksklusjon i barnefamilier

Prosjektet diskuterer hvordan fattigdom og sosial eksklusjon rammer barnefamilier og barn. Vi studerer omfanget av sosial eksklusjon blant barn i Norge, sammenhengen mellom sosial eksklusjon og dårlig familieøkonomi, samt sammenhengen mellom barn og foreldres sosiale situasjon. Vi se også på mestring og ressursfordeling i barnefamilier, og vi framskaffer kunnskap om barnefattigdommens varighet. Analysene baserer seg på registerdata, samt en intervjuundersøkelse blant ca et landsrepresentativt utvalg av 4000 barnefamilier, og et spesialutvalg av 220 somaliske og 370 pakistanske barnefamilier i Oslo.

Forskere: Tone Fløtten, Hanne C. Kavli, Thomas Lorentzen og Hanne Kjellås

Avsluttes: 2006

Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

2) Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia

Vi følger opp tidligere forskning om levekår i Baltikum. I dette treårige samarbeidet mellom Fafo, Universitetet i Tartu og Universitetet i Latvia skal vi studere sosialpolitiske endringer i Estland og Latvia.

Forskere: Arne Grønningseter, Annette Brunowskis, Tone Fløtten

Avsluttes: 2006

Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

3) Fattigdom og sosial eksklusjon – to sider av samme sak?

Doktorgradsprosjekt, der vi drøfter forholdet mellom fattigdom og sosial eksklusjon. Vi anlegger et historisk og sammenliknende perspektiv og diskuterer hvilke konsekvenser det har for knapphet på andre levekårsressurser å være fattig i samfunn med ulikt velstandsnivå, ulik velferdspolitik og i ulik fase med hensyn til industrialisering og makroøkonomisk struktur.

Forsker: Tone Fløtten

Avsluttet: 2006

Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

4) Integrering av innvandring; kvalifisering og et rommelig arbeidsmarked

Strategisk instituttprogram. To hovedutfordringer danner utgangspunktet for programmet:

- Personer med minoritetsbakgrunn må tilføres nødvendig kompetanse for å bli etterspurt, og
- Arbeidsgivere må få kunnskap og erfaringer som reduserer den usikkerheten de opplever ved å skulle ansette personer med minoritetsbakgrunn.

Spriket mellom sjenerøse offentlige bevilgninger til integreringstiltak og den begrensede måloppnåelsen har etter hvert ført til et kritisk søkelys på innholdet i kvalifiseringsarbeidet, både fra forskerhold og på politisk nivå. Forskningsresultater og politikktutforming peker i retning av en mer yrkesrettet, intensiv og individuelt tilpasset kvalifisering, der bedriftsintern kvalifisering spiller en klart sterkere rolle enn før. Prosjektets mål er å få mer kunnskap om:

- Hvordan få deltakere og bedrifter til å trekke i samme retning?
- Hvilke krav må stilles til arbeidsgiver, arbeidstaker og utdanningssystem/hjelpeapparat for at opplæring på arbeidsplassen skal ha de ønskede effekter?
- Hvordan bør økonomiske incentiver utformes overfor hhv bedrifter og deltakere?

Forsker: Anne Britt Djuve

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

5) Barns levekår – betydningen av familiens økonomi for barns hverdag (2003-2010)

Hensikten med dette prosjektet er å undersøke sammenhengene mellom familiens økonomiske situasjon og barnas levekår og subjektive livskvalitet. Prosjektets longitudinelle karakter gjør det mulig å studere både kortsiktige og langsiktige virkninger av økonomiske problemer i ulike faser av oppveksten. Prosjektet består av tre hoveddeler:

- En landsdekkende og representativ spørreundersøkelse med barn og foreldre som informanter. Barnefamilier med vedvarende lav inntekt er systematisk overrepresentert i undersøkelsen. Første runde med intervjuer ble gjennomført av Statistisk sentralbyrå våren 2003. Den andre runden ble gjennomført i år 2006 og den tredje og siste runden skal etter planen gjennomføres i år 2009
- Kvalitative intervjuer med et mindre antall barn og foreldre
- En handlingsrettet del hvor man utvikler forslag til tiltak rettet mot barn og familier som befinner seg i en vanskelig økonomisk situasjon.

Forskere: Mona Sandbæk (prosjektleder), Anne Skevik Grødem, Jon Ivar Elstad, Sten-Erik Clausen, Lars B.

Kristoffersen, Anne Brita Thorød, Christin Knudsen Sture

Avsluttes: 2010

Oppdragsgiver: Norske Kvinners Sanitetsforening

6) Levekårsforskning med barneperspektiv

En analyse av levekår og levekårsforståelse i forhold til moderne barndom og ungdom i Norden. I 2002 bevilget Nordisk Ministerråd midler til et forprosjekt om barn og unges levekår i Norden. Det er søkt om finansiering av hovedprosjekt fra 2004. Prosjektet har tre problemstillinger:

- Identifisering av levekår/sosialiseringsbetingelser. Hva slags variasjoner og mønstre i barn og unges levekår, sosial eksklusjon og velbefinnende finnes i de nordiske landene? Kjønn, klasse og etnisitet vil være viktige, analytiske dimensjoner i dette arbeidet.
- På bakgrunn av dette: Bidra til utvikling av robuste og velegnede sosiale indikatorer på barn og unges levekår som kan gjøre nordiske komparasjoner mulig, med utgangspunkt i et barne- og ungdomsperspektiv.
- Generere en omfattende indikator-database om barn og unges levekår, sosiale eksklusjon og velbefinnende i Norden, til bruk for policymakere og forskere. Denne databasen vil inkludere muligheter for registerbaserte sammenlikninger og sammenlikninger basert på surveystudier.

Det er etablert en nordisk prosjektgruppe bestående av Elisabeth Backe-Hansen og Ivar Frønes, Norge, Elisabet Näsman, Sverige og Mogens Christoffersen og Mohammad Azhar Ali, Danmark. Det er meningen å utvide gruppa hvis prosjektet får videre bevilgninger. Prosjektet inngår i et stort, internasjonalt forskningsnettverk, "Measuring and monitoring children's well-being"

Prosjektleder: Elisabeth Backe-Hansen

Avsluttes 2006 hvis videre finansiering

Oppdragsgiver: Nordisk Ministerråd

7) Konsekvenser av knappe familieressurser for moderne barndom og ungdomstid

Formålet med dette prosjektet er å undersøke *sammenhenger mellom ressurser i familien og ulike resultatmål på levekår knyttet til barn og unges spesielle livssituasjon*. Det særegne er at levekårene både må vurderes i forhold til framtidige muligheter (levkår som voksne) og i forhold til situasjonen i dag (livskvalitet her og nå). Som et resultat av spenningen mellom disse måtene å tenke utfall på er det i internasjonal forskning etablert et skille mellom uttrykket "well-becoming" som referer til framtida og termen "well-being" som skal omhandle situasjonen her og nå. Analysene skal bygge på to allerede eksisterende datasett. Det første er den såkalte "Barne- og generasjonsfila". Datasettet inneholder registerdata om samtlige etterkrigskohorter. Dette gir mulighet til å følge individer over tid, samt koble informasjon mellom familiegenerasjoner. Det andre datasettet stammer fra to landsdekkende og representative spørreskjemaundersøkelser (Ung i Norge 1992 og 2002) blant norske 13-19 åringer, med rundt 12.000 deltakere i hver. Her finnes informasjon om "nåtidig" livssituasjon fra de unge selv. Undersøkelsene inkluderer både beskrivende informasjon om ressurser og gjøremål, samt spørsmål som gir en mer subjektiv evaluering av livssituasjonen.

Doktorgradsstipendiat: Mira Sletten

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Helse- og rehabilitering

8) Midlertidig husvære

Undersøkelsen skal studere kommunenes bruk av midlertidige boliger. Følgende spørsmål vil bli behandlet: Hvilke typer boliger benytter kommunene for å ivareta sitt ansvar om å skaffe midlertidige boliger etter sosialtjenesteloves § 4-5? Hvilke krav til kvalitet stilles til boligene som benyttes? Hvordan følger kommunene opp de personene som tilbys plass i midlertidig husvære?

Forskere: Siri Ytrehus (prosjektleder) og Jon Anders Drøpping

Avsluttes: 2006

Oppdragsgiver: Arbeids- og sosialdepartementet

9) Mainstreaming Social Inclusion (MSI)

Prosjektet skal undersøke hvordan politikk for å bekjempe fattigdom og sosial eksklusjon inkluderes i nasjonal lovgivning og offentlig administrasjon i deltakerlandene og hvordan nasjonale handlingsplaner for bekjempelse av fattigdom følges opp. Samarbeid med frivillige organisasjoner blir også kartlagt. Deltakerlandene er UK, Irland, Tsjekkia, Frankrike, Nederland, Bulgaria, Portugal og Norge. Prosjektleder/-organisator er Combat Poverty Agency, Irland

Forsker: Tone Fløtten

Avsluttes: 2006

Oppdragsgiver: EU-kommisjonen

10) Veiledning og kompetanseheving i forbindelse med innsatsen mot barnefattigdom. Et rådgivningsoppdrag

Et tjuetalls norske kommuner får midler fra Barne- og familiedepartementet for å bekjempe barnefattigdom. Fafo og NOVA har fått i oppgave å fungere som rådgivere for de aktuelle kommunene og bistår med konferansearrangementer, nettverksmøter, innledninger, råd og veiledning.

Forskere: Elisabeth Bache-Hansen og Tone Fløtten

Oppdragsgiver: Barne- og familiedepartementet

11) Kunnskapsoppsummering om barnefattigdom i Norge

På oppdrag fra Helse- og sosialdirektoratet har vi utarbeidet et notat som oppsummerer kunnskap om barnefattigdom i Norge.

Forskere: Thomas Lorentzen (prosjektleder) og Tone Fløtten

Avsluttes: 2007

Oppdragsgivere: Sosial- og helsedirektoratet

12) Barnefattigdom - nåtidige og framtidige konsekvenser.

Langtidseffekter av å vokse opp i familier som mottar sosialhjelp

Prosjektet skal undersøke de langsiktige følgene av å vokse opp i familier som mottar sosialhjelp ved å fokusere på barnas egen inntekt og sosialhjelpsmottak som unge voksne.

Thomas Lorentzen (prosjektleder) og Roy Nielsen

Avsluttes i 2008

Oppdragsgiver: Sosial- og helsedirektoratet

13) Levekår i Groruddalen

I dette prosjektet beskrives levekårene i de fire bydelene i Groruddalen. Beskrivelsen vil ta utgangspunkt i data fra en spørreskjemaundersøkelse som ble gjennomført i forbindelse med en levekårsundersøkelse i hele Oslo. Situasjonen i Groruddalen vil bli sammenlignet med resten av Oslo og andre bydeler/bydelsgrupper.

Forskere: Roy A. Nilsen (prosjektleder) og Marjan Nadim

Avsluttes i 2008

Oppdragsgiver: Oslo Kommune

14) Undersøkelse av tiltaket Varig Tilrettelagt Arbeid

Dette prosjektet skal undersøke følgende hovedproblemstillinger knyttet til arbeidsmarkedstiltaket Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA): Bidrar VTA til å utvikle deltakernes ressurser gjennom kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver? Øker deltakelsen sannsynligheten for overgang til ordinært arbeid? Hva kan gjøres for å øke andelen deltakere med overgang til ordinært arbeid?

Forskere: Roland Mandal og Heidi Gautun (prosjektleder)

Avsluttes: 2008

Oppdragsgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

15) Boligpolitikkenes plass i velferdssystemet

Hensikten med dette prosjektet er å undersøke ulike aspekter ved forholdet mellom boligpolitikken i snever forstand og andre elementer i den generelle velferdspolitikken. Det er åpenbart at den generelle velferdspolitikken har betydning for realiseringen av boligpolitiske målsetninger, samtidig som bruken av boligpolitiske instrumenter både har innvirkning på andre politikkområder i velferdsstaten og i varierende grad er preget av generelle sosiale fordelingshensyn. I tillegg til en generell drøfting av forholdet mellom boligpolitikk og sosialpolitikk blir det foretatt to spesialstudier i skjæringsfeltet mellom politikkområdene: en studie av den rollen som økonomisk hjelp fra foreldrene spiller i forbindelse med ungdoms etablering i boligmarkedet og en studie av hvilke konsekvenser det får for målingen av fattigdom inntektsbegrepet blir justert for variasjon i boligutgifter og verdien av boligkonsum.

Forskere: Axel West Pedersen og Tale Hellevik

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Husbanken

16) Prosjekt bostedsløse to år etter

”Prosjekt bostedsløse” ble opprettet i 2000 som et fireårig, nasjonalt forsøksprosjekt med siktemål å utvikle metoder og modeller for arbeidet med å motvirke og forebygge bostedsløshet. De syv største kommunene (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Tromsø) og tre frivillige organisasjoner (Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og Kirkens sosialtjeneste) har deltatt i Prosjekt bostedsløse. Målene var å utvikle bolig- og tjenestemodeller for å avhjelpe og forebygge bostedsløshet, og videre drive kunnskapsutvikling og erfaringsoverføring. Målgruppen for prosjektet har vært de aller mest vanskeligstilte bostedsløse med rusmisbruksproblemer og psykiske lidelser.

Evalueringen studerer hvordan tiltakene i Prosjekt bostedsløse er videreført to år etter prosjektavslutning og brukernes erfaringer med hjelpen de har fått i regi av prosjektet.

Evalueringen baserer seg på intervju med ansatte i kommunene og i de frivillige organisasjonene og brukere i prosjektene.

Forskere: Siri Ytrehus (prosjektleder), Inger Lise Skog Hansen, Hans Christian Sandlie

Avsluttes: 2008

Oppdragsgiver: Husbanken

17) Evaluering av Jobben

Beskrivelse av arbeidstreningstiltaket Jobben, et lavterskeltilbud for rusmiddelavhengige i regi av Frelsesarmeens rusomsorg, region Øst. Prosjektet innebærer i hovedsak en beskrivelse av tiltaket, men får også – gjennom intervjuer med ledere og deltakere – fram synspunkter på hva som fungerer og eventuelt kan forbedres ved tiltaket.

Forsker: Hanne Bogen

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Frelsesarmeen

18) Fattigdom, boutgifter og bostøtteordningens treffsikkerhet

Hensikten med dette prosjektet er å undersøke sammenhengene mellom inntektsfattigdom, boutgiftsbelastning og bostøtteordningens nedslagsfelt. Datagrunnlaget for prosjektet er Levekårsundersøkelsen for 2004 påkoblet inntektsdata for 2003.

Forskere: Axel West Pedersen (i samarbeid med Hans Christian Sandlie)

Avsluttes: 2006

Oppdragsgivere: Husbanken/KRD

19) Hopning av levekårsproblemer - effekt på sosialhjelpsutgifter

Prosjektet undersøker hvordan variasjon i levekårsproblemer påvirker utbetalt sosialhjelp blant individer i hele Norge, og totale sosialhjelpsutgifter i kommunene. I analysene av kommunale utgifter tar vi utgangspunkt i informasjon på individnivå, mens det som er vanlig er å undersøke dette ved hjelp av aggregerte data.

Forskere: Roy Nielsen (prosjektleder), Marjan Nadim

Avsluttes: 2008

Oppdragsgiver: KS Program for storbyrettet forskning/Bergen Kommune

20) Evaluering av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger

Første september 2004 ble Lov om introduksjonsordning for nyankomne flyktninger og innvandrere innført. To år senere har kommunene gjort seg en rekke erfaringer med ordningen og nærmere 4000 deltakere er nå ferdige med et program og på vei ut i norsk arbeids- og samfunnsliv. I prosjektet rettes søkelyset mot norske kommuners iverksetting av introduksjonsordningen og mot hvordan det så langt er gått med de deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogram i den perioden ordningen har vært obligatorisk. Prosjektet bygger på en kombinasjon av registerdata, spørreundersøkelser, fokusgrupper og kvalitative intervjuer.

Forskere: Hanne Kavli (prosjektleder), Monica Lund, Marjan Nadim

Avsluttes: 2007

Oppdragsgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Publiseringer og formidling i perioden 1/1 2005- 30/9 2007

1) Artikler i vitenskapelige tidsskrifter med referee

2005

1. Dahl, E. and T. Lorentzen (2005), "What works for whom? An analysis of active labour market programmes in Norway." *International Journal of Social Welfare*, 14
2. Hammer, T. & Russel, H (2005): "What are unemployed young Europeans up to? A comparative analysis of gender-specific differences in employment commitment." *Diskurs* (3)2004/2005:86-98
3. Hyggen, C. (2005). Arbeidsledighet blant ungdom – et spørsmål om holdninger til lønnsarbeidet? *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 5 (2): 47 – 63.

2006

4. Hatland, A. & Pedersen, A.W. (2006). 'Er sosialhjelpen et effektivt virkemiddel i fattigdomsbekjempelsen?' *Tidsskrift for velferdsforskning*, 2006(2):58-72
5. Hyggen, C. (2006). "Risks and Resources: Social Capital among Social Assistance Recipients in Norway". *Social Policy & Administration*, 40(5):493-508.
6. Bay, A.H. & Pedersen, A.W. (2006). 'The limits of social solidarity - Basic income, immigration and the legitimacy of the universal welfare state.' *Acta Sociologica*. 49(4).
7. Sinfield, A. & Pedersen, A.W. (2006) 'Child poverty - A persisting challenge', *European Journal of Social Security*, 8(3):229-234
8. Lorentzen, T. (2006) 'Income dynamics in Norwegian families on social assistance: A panel data study of a social assistance cohort', *European Journal of Social Security* 8(3): 279-298.
9. Djuve, A.B og H.C Kavli (2006), Velferdsstatens skreddere. Skjønn og brukervedvirkning i flyktningtjenesten. *Tidsskrift for Velferdsforskning* 2006/4

2007

10. Sletten, M.A.(2007), Utsatt familieliv - dårlig råd og problematferd blant ungdom. *Tidsskrift for Ungdomsforskning*. 7 (1).
11. Hammer, T. (2007), "Labour market integration of unemployed youth from a life course perspective: The case of Norway." *International Journal of Social Welfare*, 2007(16):249-257

2) Publiserte artikler i andre vitenskapelige og faglige tidsskrifter

2005

1. Cork, J. & Hammer, T. (2005), 'Youth unemployment within different European welfare communities'. I Bradley, H. & Hoof, J.v. (red.): *Young People in Europe*. Bristol: Policy Press 2005
2. Hyggen, C. (2005), Arbeidsledighet. I Bay, A-H., Hatland, A., Hellevik, T. & Koren, C. (red.): *De norske trygdene. Framvekst, forvaltning og fordeling*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 207-216
3. Pedersen, A.W. (2005), 'Trygd og inntektsfordeling'. I Bay, A-H., Hatland, A., Hellevik, T. & Koren, C. (red.): *De norske trygdene. Framvekst, forvaltning og fordeling*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 243-262

2006

4. Blekesaune, M. & Pedersen, A.W. (2006) Sykefravær: innfallsporten til permanent trygding? I Hammer, T. & Øverbye, E. (red.): *Inkluderende arbeidsliv? Erfaringer og strategier*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 142-162
5. Fløtten, Tone, AW Pedersen, Gudmund Hernes (2006), "Vi trenger en ny fattigdomsdefinisjon" *Kronikk i Velferd*.
6. Hammer,T og Hyggen, C. (2006) "Stengte dører? Unge sosialklienters arbeidstilpasning i voksen alder". I Hammer,T og Øverbye, E (Red) *Inkluderende arbeidsliv. Erfaringer og strategier*. Oslo:Gyldendal/Akademiske. S 32-50
7. Hammer, T. og Øverbye, E. (2006) "Strategier for et inkluderende arbeidsliv". I Hammer, T. & Øverbye, E. (red.): *Inkluderende arbeidsliv? Erfaringer og strategier*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 11-31.
8. Hammer, T. og Øverbye, E. (2006) "Inklusjon eller eksklusjon". I Hammer, T. & Øverbye, E. (red.): *Inkluderende arbeidsliv? Erfaringer og strategier*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 192-206.

9. Pedersen, A.W. & Sandlie, H.C. 2006. 'Boutgifter, fattigdom og bostøttens treffsikkerhet.' I Gulbrandsen, L. (red.): *Bolig og levekår i Norge 2004. En artikkelsamling*. Oslo: NOVA, s. 87-115
10. Sandbæk, M. (2007), "Children's rights to a decent standard of living", in Helmut Wintersberger, Leena Alanen, Thomas Olk and Jens Qvortrup (eds): *Children's economic and social welfare*. Odense: University Press of Southern Denmark, 181-200.

2007

11. Hanne C. Kavli (2007): En felles fritid? Tiden etter skoletid for barn og unge i Oslo. Fafo rapport 2007. Djuve, A.B og H. Kavli (2007), *Felles utfordringer -like løsninger? Integrering i Danmark, Sverige og Norge*. TemaNord.
12. Fløtten, T. (2007) Anmeldelse av boka "Fattigdommens psykologi" i *Tidsskrift for Velferdsforskning* 1/2007.
13. Elstad, Jon-Ivar og Pedersen, Axel West. 2007. "Uføretrygding i strid med lovens krav? Sterke budskap fra diskutabel forskning." *Tidsskrift for Velferdsforskning* 10(1):33-38.
14. Elstad, Jon-Ivar og Pedersen, Axel West. 2007. "Uføretrygding i strid med lovens krav? Sterke budskap fra diskutabel forskning." *Tidsskrift for Velferdsforskning* 10(1): 46-47.

3) Publiserte foredrag fra internasjonale møter/konferanser

1. Lorentzen, T. (2005) "A Panel Data Study of Income Dynamics in Norwegian Child Families Receiving Social Assistance Benefits." Paper presentert på *ESPAnet*, Fribourg Sveits.
2. Dahl, E., Fløtten, T. og Lorentzen, T. (2005) "Poverty dynamics and social exclusion – an analysis of Norwegian panel data" Paper presentert på *RCI9s konferanse*, Chicago USA.

4) Øvrige rapporter, foredrag og presentasjoner fra faglige møter

2005

1. Aasland, Aadne, Tone Fløtten og Arne Grønningsæter (2005), "How egalitarian? Perceptions of inequality in Latvia, Estonia and Norway." Paper presentert på *Trygdeforskningsseminaret*. Oslo, 5/12 2005

2. Dahl, Espen, Tone Fløtten og Thomas Lorentzen (2005), "Poverty dynamics and social exclusion – An analysis of Norwegian panel data". Paper presented at *the Annual Conference of the International Sociological Association's Research Committee on Poverty, Social Welfare and Social Policy (RC19)*. Chicago, 8-10 September 2005
3. Djuve, Anne Britt og Hanne C. Kavli (2005), *De vil nok det samme. Samarbeid mellom Aetat lokal og flyktningtjenesten om introduksjonsprogram for nyankomne*. Fafo rapport nr.491.
4. Drøpping, Jon Anders (2005), Bo- og tjenestetilbud for bostedsløse. Hvordan kommunene ivaretar sin plikt til å finne midlertidig husvære for dem som ikke klarer det selv? Fafo-notat2005:19
5. Fløtten, Tone (2005), "Welfare states under quadruple pressures". Presentasjon på *workshop i Tartu, Estland*. 5/11 2005
6. Gautun, Heidi, Jon Anders Drøpping og Tone Fløtten (2005), Når nøden er størst -En analyse av frivillige organisasjoners hjelp og tilbud til fattige. Fafo-rapport 476
7. Hyggen, C.(2005) "Risiko & Ressurs – Sosial Kapital blant sosialhjelpsmottakere i Norge". Paper presentert på Norsk Sosiologforenings vinterseminar, Skeikampen 7. – 9. Januar.
8. Hyggen, C. (2005) "Risks & Resources – Social Capital among social assistance recipients in Norway". Paper presented at *The social capital, identity and culture of young people*, Nordforsk seminar, 22nd – 28th May.
9. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), Attitudes towards female participation in the labour market. Foredrag på *forskerseminar i regi av Socialforskningsinstituttet i Danmark*, 19 mai
10. Pedersen, A.W. (2005) "Hvem sier de er fattige? Subjektiv fattigdom blant innvandrere i utvalgte europeiske land". Paper presentert på *Trygdeforskningsseminaret 2005*. Felix konferansesenter, Oslo. 01.-02. desember.
11. Øverås, Siv, Anders B. Fyhn og Hans Christian Sandlie (2005) Trenger du hjelp? Fafo-rapport 469

2006

12. Fløtten, Tone (2006), Innledning på sosiologforeningens vinterseminar, Skeikampen 27/1
13. Fløtten, Tone (2006), "Researching the relationship between poverty and social exclusion – conceptual and methodological problems." *Prøveforelesning* til dr. polit., UiO 2/3
14. Fløtten, T. (2006) Sammendrag av foredrag i rapport 1/2006 "Oppvekst til fattigdom" Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
15. Fløtten, T (2006), "Child poverty in Norway – What is the problem and how can we solve it?" I: *Poverty among children, young people and families – a booklet of information and experiences*. Ministry of Children and Equality. Oslo
16. Fyhn, A.B. (2006), Fra kunnskapsoppbygging til mobilisering av ansvar. Underveisevaluering av Samarbeidsprosjektet - færre utkastelser. Fafo-rapport 533

17. Hammer, T og Pedersen, A. W (2006): *Feminisation of Poverty in Europe?* Foredrag ved *The hearing on feminisation of poverty Committee on Equal Opportunities for Women and Men European Council*, Paris 2006
18. Hyggen, C. (2006) "Ungdom - arbeidsledighet og sosialhjelpsmottak i Norge. I: *Fattigdom blant barn, unge og familier - et kunnskaps- og erfaringshefte*. Barne- og likestillingsdepartementet, s. 34-35.
19. Hyggen, C. (2006) "Ungdom - arbeidsledighet og sosialhjelpsmottak i Norge. I *Fattigdom blant barn, unge og familier - et kunnskaps- og erfaringshefte*. Barne- og likestillingsdepartementet, s. 34-35
20. Pedersen, A.W. (2006) "Who says they are poor?" Paper presentert på konferanse i regi av *Espanet on Migrations and social policies*, Pamplona 8.10 juli.
21. Aasland, Aadne, Tone Fløtten og Arne Grønningsæter (2006), "Perceptions of inequality in Latvia, Estonia and Norway." Paper presentert på konferanse i Riga 12/5 og på konferanse i Washington 24/6

2007

22. Bråthen, Magne, Anne Britt Djuve, Tor Dølvik, Kåre Hagen, Gudmund Hernes, Roy A. Nielsen (2007), *Levekår på vandring. Velstand og marginalisering i Oslo* <<http://fafo.no/pub/rapp/20005/index.htm>>. Fafo-rapport 2007:05
23. Christensen, Johan, Tone Fløtten og Jon Hippe (2007), *De 5000 rikeste*, Fafo-notat
24. Djuve, Anne Britt (2007), «Vi får jo to ekstra hender». *Arbeidsgiveres syn på praksisplasser for ikke-vestlige innvandrere* <<http://fafo.no/pub/rapp/20026/index.htm>> . Fafo-rapport 2007:26
25. Fløtten, T. og Nuland, B. R.(2007), *Mainstreaming Social Inclusion. Country report - Norway*. Nettversjon av rapporten publiseres av Combat Poverty Agency i Irland, på nettsiden: <http://www.europemsi.org>. Lanseringsseminar i Brussel 22/3
26. Grødem, A. S. (2007), "Child poverty as children see it: how far do we get with income data?". Paper presented at the final conference of the WELLCHI network "How can the well-being of children in a knowledge-based society be ameliorated? Convergence and divergence patterns in a European perspective". Barcelona, 8th- 10th February 2007
27. Grødem, A.S. (2007), "Fattige innvandrerbarn". Presentasjon på konferansen "Velferdens paradoks. Nordisk konferanse om barnefattigdom". Gardermoen, 18-19 april 2007
28. Nuland, B. R.(2007) *Ansikt til ansikt med fattigdommen. Frivillige organisasjoners hjelpetiltak overfor fattige*. Fafo-rapport 2007:18.
29. Sandbæk, M (2007), "Children's level of living – the impact of family income?" Lecture held at *The Center for Children and Family Research at The Social Science Research Institute, the University of Iceland*. Reykjavik 22.03.2007
30. Sandbæk, M. (2007), "Images of children in low-income families". Paper presented at the conference "Children's Experiences with Poverty and Social Exclusion- Challenges for Research and Policies". Wien, 28-29 June 2007

31. Sandbæk, M (2007), "Children's Experiences with poverty and Social exclusion – Challenges for research and policies. Main conclusions from an international workshop in Vienna June 2007". Conclusions presented at the conference "Rethinking poverty and children in the new millennium: Linking research and Policy". Crop & Childwatch. Oslo 17-19 September 2007.
32. Skårberg, Anna (2007), *Fra bostedsløs til egen bolig. Devaluering av tilskudd til oppfølgingstjenester*. Fafo-rapport 2007:07
33. Skårberg, Anna (2007), *Tjenester til bostedsløse i ti kommuner. Devaluering 2*. Fafo-rapport 2007:23

5) Formidlingstiltak rettet mot relevante målgrupper

2005

1. Fløtten, Tone (2005), "Sosialkontorets rolle i fattigdomsbekjempelsen" Innledning på *Framtidsverksted for sosialkontortjenesten*. 12. Januar 2005, Sundvolden hotell
2. Fløtten, Tone (2005), "Hva er fattigdom i Norge? Kommunale variasjoner i barnefattigdom – hva gjemmer seg bak tallene?" *Fagseminar om fattigdom blant barn, unge og familier*. 31. Januar 2005. Arrangør: Barne- og familiedepartementet
3. Fløtten, Tone (2005), "Barnefattigdom – hvilke tiltak kan hjelpe?" *Fattigdom blant barn, unge og familier – etnisitet og sosial inkludering*, Tønsberg 25/4 2005. Arrangør: Barne- og familiedepartementet
4. Fløtten, Tone (2005), "Fattigdom i Norge – problem eller bagatell" Seminar i regi av *Kirkens bymisjon*. Oslo 27/4 2005
5. Fløtten, Tone (2005), "Når nøden er størst..... Frivillige organisasjoners hjelp til fattige." Innledning på *Fattigdomskonferanse 2005*. Oslo 9/5 2005
6. Fløtten, Tone (2005), Å male fanden på veggen – Myter og fakta om fattigdom i Norge. Innledning på *Kirkens bymisjons rettferdighetsseminar*. Oslo, 31/8 2005
7. Fløtten, Tone (2005), "Sin egen lykkes smed? Kampen for rettferdighet og mot fattigdom i et velstandssamfunn" Innledning på *Kirkens bymisjons rettferdighetsseminar*. Oslo, 31/8 2005
8. Fløtten, Tone (2005), "Barnefattigdom i Norge" *Barne- og ungdomsfaglig forum Sandefjord*, 28/11 2005
9. Fyhn, Anders Brede (2005), "Samarbeidsprosjektet – færre utkastelser". Foredrag på *kollegavurderingen På vei til egen bolig – Strategi for å forebygge og bekjempe bostedsløshet*, Kommunal og regionaldepartementet, 31. mai 2005
10. Fyhn, Anders Brede (2005), "Kampen mot utkastelser - ufordringer og erfaringer fra Oslo" Foredrag på *Formidlingsseminar i Husbanken*, Drammen, 6. desember 2005

11. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), "Fattigdom og etniske minoriteter - hva er problemet?" 3 presentasjoner: *Fagdag i BFD*, 31/1 og *konferanse i regi av SHdir* 5 desember
12. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), Barn og unge med etnisk minoritetsbakgrunn - annerledes og utenfor eller en del av gjengen? Foredrag på *konferanse i regi av BFD*, 26 april
13. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), Sømkurs eller snekkerverksted - en kjønnsdimensjon i kvalifiseringsarbeidet for flyktninger, på konferanse "*Verdiskaping og kulturelt mangfold*" 18/2. Drammen
14. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), Introduksjonsordningen - hva betyr saksbehandlernes holdninger for innhold og måloppnåelse? 24 mai for *UDI region Øst, Oslos bydeler*.
15. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), "Introduksjonsordningen - vellykkede grep og videre utfordringer" 2 presentasjoner: nettverkssamling i regi av *UDI region Øst* 28 april, og 9 mai.
16. Kavli, Hanne Cecilie: (2005), "De vil nok det samme" om samarbeid mellom Aetat lokal og flyktningtjenesten om introduksjonsordning for flyktninger. 2 presentasjoner: 22 sept for Nasjonalt introduksjonsutvalg. På nytt 29 nov for *UDI region Sør, Arendal*.
17. Pedersen, A.W. (2005), "(N)år er vilkårsbetinget aktivering legitim?" Innledning på seminar i regi av *Senter for inkluderende velferd ved HiO*, 9. desember
18. Pedersen, A.W. (2005), "Fattigdomsdefinisjoner, bostøtte og boutgifter". Innledning på *formidlingsseminar i regi av Husbanken*. Drammen 6. desember.
19. Pedersen, A.W. (2005), "Labour market exits in Norway. A paradox and some reflections." Foredrag for *OECD-delegasjon*. Arbeids- og sosialdepartementet 24. november.

2006

20. Fløtten, Tone (2006), Barnefattigdom – årsaker, konsekvenser og tiltak. Innledning, fagdag i Eidsberg kommune, 9/2
21. Fløtten, Tone (2006), Barnefattigdom – hva kan vi gjøre med det? BLDs storbykonferanse, 24/4
22. Fløtten, Tone og Elisabeth Backe Hansen (2006), "Fattigdom og sosial eksklusjon – fra teori til praksis" Innledning på Sosial- og helsedirektoratet/BLD/BUFdires nettverkssamling, Oslo 4/9
23. Fløtten, Tone (2006), "Barnefattigdom" Innledning på fagdag i Re kommune, 28/9
24. Fløtten, T. (2006) Innledning på fagseminar i SHdir om fattigdom og AVI-meldinga 3/11
25. Fløtten T. (2006) Innledning på Sørmarka om fattigdom 27/10
26. Fløtten, T. (2006) Innledning på avslutningskonferansen til MSI-prosjektet. Brussel. 16/11
27. Hansen, Inger Lise Skog (2007): "Bolig for vanskeligstilte" Foredrag internseminar Kommunal- og regionaldepartementet. Mars 2007.

28. Pedersen, A.W. (2006) "Er sosialhjelpen et effektivt virkemiddel i fattigdomsbekjempelsen?". Innledning på seminar i regi av Arbeids- og velferdsdirektoratet, NAV. 9. november
29. Pedersen, A.W. (2006) "'Det norske hus' under ombygging. Boligdimensjonen i velferdspolitikken". Innledning på Husbankens fagdag. Husbanken Drammen 15. november.
30. Skårberg, Anna (2006) Fra aktivisering og arbeidstrening til jobb for alle?". Foredrag gitt på på erfaringsseminaret: Jobb for alle? i regi av Kirkens Bymisjon Rogaland, Kommunenes Sentralforbund og Universitetet i Stavanger

2007

31. Elstad, J.I. (2007) Helse blant barn i lavinntektsfamilier. Foredrag, Redd Barnas seminar "Sosiale ulikheter i helse-Norge – med barneperspektiv". 28. september 2007, Hammersborg Torg 3, Oslo.
32. Fløtten, T. (2007) Foredrag på Fafos jubileumskonferanse, Oslo. "Den nordiske modellen og de som står utenfor - Grenser for solidaritet?" 16/2
33. Fløtten, T. (2007) Foredrag på Folkehelsekonferansen 2007. Oslo. "Sosial eksklusjon eller fattigdom - hva er hovedproblemet" 22/3
34. Fløtten, T. (2007) Innledning på Nordisk ministerråds konferanse om barnefattigdom, Gardermoen 19/4.
35. Fløtten, T. (2007) Foredrag om barnefattigdom på fagdag i Stavanger. 12/6
36. Fløtten, T. (2007) Innledning på forspill, Fafo-festen om rikdom, fattigdom og ulikhet. 24/8
37. Fløtten, T. (2007) Innledning på folkehelsedagene Sør-landet om ulikhet og arbeid. Grimstad. 13/9
38. Grødem, Anne Skevik (2006), Betydningen av familiens inntekt for barns hverdag. Foredrag på Barne- og Ungdomsavdelingens avdelingsseminar (Barne- og Likestillingsdepartementet), Quality Spa & Resort, Holmsbu, 6. september 2006
39. Grødem, A.S. (2007), "Fattige innvandrerbarn". Foredrag på møte i Redd Barnas fattigdomsnettverk, Redd Barna, 6. mars 2007
40. Hansen, I.L.S. (2007): "Velferdsstatens utvikling – med fokus på boligsosialt arbeid". Foredrag Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Sosial og familieavdelingen. April 2007.09.261/11 2006 Innledning på konferanse om barnefattigdom i regi av barne- og likestillingsdepartementet
41. Pedersen, Axel West (2007) "Sosialhjelp som våpen i kampen mot fattigdom". Foredrag holdt på internasjonal fagdag for sosialt arbeid. Høyskolen i Oslo 27. mars
42. Pedersen, A.W. (2007). Child poverty in the Nordic countries. Blind spot or 'mission completed'? Nordisk konferanse om barnefattigdom". Gardermoen, 18-19 april 2007

6) Allmennrettede formidlingstiltak (populærvit. artikler, høringer, utstillinger)

2005

1. Fløtten, Tone (2005), "Fattigdom i Norge" Undervisning på Høyskolen i Oslo, 17/10 2005
2. Fløtten, Tone (2005), "Velferdsstatens utfordringer – velferd under press?" Innledning for Frelsesarmeen. Oslo, 9/11 2005
3. Fløtten, Tone (2005), "Barnefattigdom i Norge". Innledning på Formidlingskonferanse, tiltak.no. Gardermoen, 5. Desember 2005
4. Hansen, Inger Lise Skog og Siri Ytrehus (2005), "Soria Moria – drømmen om eget hjem". Kronikk i Dagsavisen 10. oktober.
5. Kavli, Hanne Cecilie og Djuve, Anne Britt (2005), "Tre råd til statsråd Hanssen om integreringspolitikk". Kronikk i VG

2006

6. Fløtten, Tone og Axel West Pedersen (2006), En ny fattigdomspolitik – tar vi sjansen? Innledning på AIDs fattigdomshøring, 9/1 2006
7. Fløtten, Tone (2006). "Fattigdom på norsk" Innledning på representantskapsmøte Oslo LO, 25/9
8. Fløtten, Tone (2006), "Kan fattigdommen avskaffes?" Innledning for Redd Barna, 24/1
9. Fløtten, Tone (2006), Fattigdom og tiltak. Innledning for SVs bystyregruppe, Oslo 2/5
10. Fløtten, Tone (2006), Fattigdom i Norge, Forelesning på Høyskolen i Lillehammer, 18/4
11. Fløtten, Tone (2006), Barnefattigdom i Norge – hva er det og hva kan vi gjøre med det? Innledning i forbindelse med lansering av BLDs erfaringshefte, Oslo 2/2
12. Fløtten, Tone (2006), Hvordan bekjempe barnefattigdom? Innledning i Stortinget, 16/2
13. Fløtten, Tone, Ivar Lødemel og Axel West Pedersen (2006), En nullvisjon om fattigdom. Høringsuttalelse til AIDs fattigdomshøring
14. Fløtten, Tone (2006), Artikkel i BLDs erfaringshefte om barnefattigdom (utgitt på norsk og engelsk)
15. Hammer, T. (2006) IA-avtalen når ikke de svakeste. Torild Hammer, Kronikk LO Aktuelt 02.05.06
16. Pedersen, Axel West, Tone Fløtten og Gudmund Hernes (2006), Vi trenger en ny fattigdomsdefinisjon. Kronikk i Velferd, 2006(5):27-29

2007

17. Fløtten, T. (2007) Kronikk i Aftenposten 24/8 sammen med Johan Christensen og Jon Hippe "Rikdom i likhetsnorge"
18. Fløtten, T. (2007) 10/9 Kommentar i Dagbladet om sammen med Johan Christensen og Jon M. Hippe

7) Oppslag i massemedia 2005-2007

I løpet av perioden 2005-2007 har FAMIs medarbeidere har formidlet kunnskap omkring programmets problemstillinger bl.a. til: TV2 nyhetene, NRK dagsnytt, Vårt Land, A-magasinet, BA, Dagbladet, Nettavisen, Dag og Tid, Aftenposten, NRK Hordaland, Dagsavisen, P4-nyhetene, Norgesglasset (NRK), Tabliod (TV2), Rus og Avhengighet, Kommunal rapport, NAVisen, Klassekampen, Lang lunch (NRK Østlandssendingen), Embla, AFFO-posten, diverse fagblader.

8) Hovedfags/mastergradsoppgaver

- Ingunn T. Stensholt (2005), *Politikk rettet mot fattigdom og sosial eksklusjon blant barn: avvik fra den nordiske velferdsmodellen?* Institutt for statsvitenskap, UiO

Arrangement av konferanser og seminarer

- 1) ESPAnet stream om barnefattigdom
- 2) Velstandens paradoks

Samarbeidspartnere

- Gruppe for inkluderende velferd, Høyskolen i Oslo
- Nettverkspartnere i forbindelse med prosjektet ”Poverty, social assistance and social inclusion – developments in Estonia and Latvia”: Prof. Dagmar Kutsar and Avo Trumm, University of Tartu, Prof. Feliciana Rajecska and Ilze Trapenziere, Riga University
- Fafo samarbeider med ”Harvard program on inequality and social policy”. Flere av Famis forskere er involvert i samarbeidet
- Nettverkspartnere i forbindelse med prosjektet Arbeid, helse og livsstil: Professor David Raffe, University of Edinburgh og Dr. Isabelle Recontillet, Universitetet i Aix-en-Provence
- Nettverkspartnere i forbindelse med barnefattigdom: Det europeisk/amerikanske nettverket ”Measuring and monitoring children’s well-being”. Arbeidet har pågått siden 1990-tallet, med professor Asher ben-Arieh, Hebrew University i Jerusalem, som pådriver og leder. Det er også et nært samarbeid med Chapin Hall, University of Chicago.
- Nordic Centre of Excellence: REASSESS, strand om fattigdom ledet av Veli-Matti Ritakallio